

IM. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 20.10.2015

OŚWIADCZENIE ZESPOŁU BADAWCZEGO

W wyborach parlamentarnych 25 października 2015 obywatele będą wybierać swoich przedstawicieli do Sejmu zaznaczając wybraną kandydatkę lub kandydata - podobnie jak w ubiegłorocznych wyborach do rad powiatów i sejmików wojewódzkich - na tzw. karcie zbroszurowanej (karta do głosowania w formie książeczki). Tymczasem - jak wynika z naszych dotychczasowych badań - częstą przyczyną uznania głosów za nieważne było w 2014 roku zaznaczanie przez wyborców jednego krzyżyka na wielu stronach, lub wręcz na każdej stronie, karty zbroszurowanej. Trudno ocenić, co było dokładnie intencją tych wyborców, jednak część głosów nieważnych mogła wynikać z błędów spowodowanych wyglądem karty do głosowania. Wprawdzie w 2015 roku do książeczki dodano okładkę i spis treści, ale zabieg ten może nie wystarczyć, aby ustrzec się przed powtórką z ostatnich wyborów samorządowych.

Apelujemy do członków obwodowych komisji wyborczych, o zachowanie szczególnej staranności: przy instruowaniu wyborców, liczeniu głosów, ocenie ich ważności oraz porządkowaniu kart do głosowania zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej (m.in. poprzez pakowanie w oddzielne pakiety według typu wyborów, numerów list, a także staranne zabezpieczenie wykorzystanych i niewykorzystanych kart). Jest to ważne m.in. ze względu na możliwe protesty wyborcze, ale także na konieczność wzmocnienia zaufania obywateli do procedur wyborczych.

Ponadto zwracamy uwagę, na potrzebę dotarcia do obywateli i obywaterek z informacją o tym, jak oddać głos w nadchodzących wyborach tak, aby był on uznany za ważny. Podczas wyborów 2014 niektórzy wyborcy, jak się wydaje z dokładnie określoną preferencją, oddawali głos, uznawany potem za nieważny ze względu na to, że w kratce przy nazwisku wybranej osoby postawili znak inny niż „X” (np. „V” lub zaczernienie kratki). Zdarzały się także przypadki, gdy wyborcy oprócz wskazania kandydata za pomocą znaku „X” przekreślali pozostałe listy wyborcze, naruszając skreśleniem inne puste kratki - to również czyniło ich głosy nieważnymi.

Prace zespołu ekspertów oraz archiwistów nad kartami z wyborów do sejmików samorządowych 2014 ze 100 losowo wybranych obwodów głosowania (podpróba z próby 1000 obwodów reprezentatywnej dla wszystkich obwodów w kraju) jeszcze trwają. Na tym etapie nie jesteśmy jeszcze w stanie przedstawić pełnych rezultatów badania. Prezentacja wyników, a także pierwszych rekomendacji zespołu, odbędzie się w rocznicę wyborów samorządowych, w drugiej połowie listopada. Po zakończeniu projektu udostępniemy materiały z badania zainteresowanym, a same karty wyborcze - ze wszystkich typów wyborów - będą udostępniane w archiwach państwowych.

Zespół ekspertów:

- dr hab. Mikołaj Cześniak, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej
- dr Jarosław Flis, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego
- dr Adam Gendźwił, Zakład Rozwoju i Polityki Lokalnej, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego
- prof. Mirosława Grabowska, Zakład Metodologii Badań Socjologicznych, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
- dr hab. Jacek Haman, Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
- dr Anna Materska-Sosnowska, Instytut Nauk Politycznych, Wydział Dziennikarstwa i Nauk politycznych Uniwersytetu Warszawskiego
- dr hab. Bartłomiej Michalak, Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- dr hab. Bartłomiej Nowotarski, Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
- prof. Jacek Raciborski, Zakład Socjologii Polityki Instytutu Socjologii UW
- prof. Andrzej Rychard, Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk
- dr Dawid Sześciło, Zakład Nauki Administracji Wydziału Prawa i Administracji UW
- dr Jarosław Zbieranek, Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- dr Tomasz Żukowski, Instytut Polityki Społecznej UW